Eerste Kamer der Staten-Generaal **I**

Vergaderjaar 2026-2027

36 703	Wijziging van de Vreemdelingenwet 2000 in verband met de introductie van een tweestatusstelsel en het aanscherpen van de vereisten bij nareis (Wet invoering tweestatusstelsel)
36 704	Wijziging van de Vreemdelingenwet 2000 en de Algemene wet bestuursrecht in verband met maatregelen om de asielketen te ontlasten en de instroom van asielzoekers te verminderen (Asielnoodmaatregelenwet)
36 855	Wijziging van het voorstel van wet tot wijziging van de Vreemdelingenwet 2000 en de Algemene wet bestuursrecht in verband met maatregelen om de asielketen te ontlasten en de instroom van asielzoekers te verminderen (Asielnoodmaatregelenwet) (novelle aanpassing strafbaarstelling illegaal verblijf)

R[1] **BRIEF VAN DE MINISTER VAN SOCIALE ZAKEN EN WERKGELEGENHEID**

Aan de Voorzitter van de Eerste Kamer der Staten-Generaal

Den Haag, 6 november 2026

In deze brief informeer ik u over de stand van zaken rondom de wijziging van de lagere regelgeving over de toegang tot de arbeidsmarkt voor asielzoekers en de motie van het lid Ceulemans[2] over het per kwartaal vaststellen welke nationaliteiten onder de grens van het gestelde inwilligingspercentage zitten. Ook informeer ik u, naar aanleiding van een eerdere toezegging aan uw Kamer[3], over het voorstel voor aanpassing van de wachttermijn voor asielzoekers met een hogere kans op inwilliging van hun asielverzoek.

Het EU Asiel- en migratiepact is sinds 12 juni jl. van toepassing, met daarin onder meer afspraken over toegang tot de arbeidsmarkt voor asielzoekers. In de Uitvoerings- en implementatiewet Asiel en Migratiepact 2026[4] is in dat kader een wijziging van de Wet arbeid vreemdelingen (Wav) opgenomen, met een nieuwe dwingende weigerings- en intrekkingsgrond voor tewerkstellingsvergunningen (twv's). Hiermee wordt de toegang tot de arbeidsmarkt uitgesloten voor asielzoekers die gedurende hun asielprocedure niet mogen werken, omdat de kans op inwilliging van het asielverzoek lager is.[5]

[1] De letter R heeft alleen betrekking op 36 703.
[2] Vreemdelingenbeleid | Tweede Kamer der Staten-Generaal
[3] Conform toezegging 'Maatregelen om statushouders en asielzoekers te laten werken' met nummer: T04151.
[4] Wet van 27 mei 2026 tot wijziging van de Vreemdelingenwet 2000 en enkele andere wetten in verband met de uitvoering en implementatie van het EU-Asiel- en migratiepact 2026.
[5] Bijvoorbeeld: asielzoekers die komen uit een veilig land van herkomst, wanneer er redelijke gronden zijn om aan te nemen dat de verzoeker een gevaar vormt voor de nationale veiligheid of de openbare orde of wanneer de asielzoeker de autoriteiten opzettelijk heeft misleid door valse informatie of documenten te verstrekken.

De implementatie van deze nieuwe regels is verder uitgewerkt in het ontwerpbesluit[6] houdende wijziging van het Besluit uitvoering Wet arbeid vreemdelingen 2022 (BuWav 2022), dat ik u op 30 maart jl. heb aangeboden in het kader van de voorhangprocedure. Het ontwerpbesluit bevat regels over onder meer de opgave van een bsn bij de aanvraag van een twv.[7] Ook is een verkorting van de wachttermijn opgenomen voor asielzoekers die toegang hebben tot de arbeidsmarkt van zes naar drie maanden.

Er heeft een schriftelijk overleg met de Tweede Kamer plaatsgevonden over dit ontwerpbesluit als onderdeel van de voorhangprocedure.[8] De Tweede Kamer heeft aangegeven hierover een tweeminutendebat te willen voeren. Dit tweeminutendebat heeft plaatsgevonden op donderdag 24 september en op dinsdag 29 september 2026 is er gestemd over de moties.

Consequenties latere inwerkingtreding
Het ontwerpbesluit zal daarom later dan beoogd in werking kunnen treden. De latere inwerkingtreding van het ontwerpbesluit leidt ertoe dat de huidige regelgeving vooralsnog van kracht blijft. Onder de huidige regelgeving is het niet verplicht om een bsn op te geven bij de aanvraag voor een twv. De twv kan voor een termijn van ten hoogste 12 maanden worden afgegeven (maximaal voor de looptijd van het W-document). Aangezien UWV een lopende twv niet kan intrekken voor asielzoekers van wie het bsn niet bekend was op het moment van de twv-aanvraag, kan een twv niet worden ingetrokken wanneer de asielzoeker, gelet op de voorwaarden uit het EU Asiel- en migratiepact, zou moeten worden uitgesloten van toegang tot de arbeidsmarkt. Dat blijft zo met de nieuwe regelgeving als een bsn ontbreekt bij de aanvraag van een twv vanwege de geldende Europeesrechtelijke kaders. Daarom is er een onderscheid aangebracht in de duur van de twv, afhankelijk van of een bsn bekend is. Wanneer het bsn niet bij de twv-aanvraag is opgegeven, kan de twv voor maximaal drie maanden worden verstrekt. Hiermee wordt het risico dat een asielzoeker kan werken terwijl dit niet langer is toegestaan, bijvoorbeeld omdat de asielaanvraag is afgewezen, zoveel mogelijk beperkt. Twv-aanvragen waarbij het bsn wordt opgegeven, worden verstrekt voor maximaal drie jaar, of voor de duur van de arbeidsovereenkomst als deze korter is.

Aanpassing van de wachttermijn
Daarnaast geldt tot de wijziging van de lagere regelgeving in werking is getreden, de huidige wachttermijn van zes maanden. Dit betekent dat voor asielaanvragen die vanaf 12 juni jl. zijn ingediend alle asielzoekers de eerste zes maanden nog niet mogen werken. Vanaf 12 december 2026 mogen de eerste asielzoekers die onder de nieuwe regels van het Migratiepact vallen beginnen met werken, mits de werkgever over een twv beschikt, omdat dan de wachttermijn van zes maanden is verstreken.

Implicaties voor de uitvoering
Voor de implementatie van het ontwerpbesluit zijn er aanpassingen in systemen van UWV nodig. Ik heb UWV gevraagd om de implementatie hiervan op te schorten en geen onomkeerbare stappen te nemen, totdat de regelgeving definitief is. Het ontwerpbesluit zal op korte termijn aan de Afdeling advisering van de Raad van State worden voorgelegd. Mits de regelgeving zoals die wordt voorgelegd aan de Raad van State niet aangepast wordt kan, rekening houdend met de implementatietijd bij UWV, het ontwerpbesluit op 1 juli 2027 in werking treden.

---

[6] Tweede Kamer, 2025-2026, 19637, nr. 3524.
[7] Wanneer het bsn niet bij de twv-aanvraag wordt opgegeven, kan de twv voor maximaal drie maanden worden verstrekt. Hiermee wordt het risico dat een asielzoeker kan werken terwijl dit niet langer is toegestaan, bijvoorbeeld omdat de asielaanvraag is afgewezen, zoveel mogelijk beperkt. Twv-aanvragen waarbij het bsn wordt opgegeven, worden verstrekt voor maximaal drie jaar, of voor de duur van de arbeidsovereenkomst als deze korter is.
[8] Tweede Kamer, 2025-2026, 19637, nr. 3561.

Motie over het per kwartaal vaststellen van de nationaliteiten onder de grens van het gestelde inwilligingspercentage

Eén van de moties die is aangenomen betreft die van het lid Ceulemans (JA21). Met deze motie is de regering verzocht per kwartaal vast te stellen welke nationaliteiten onder de grens van het gestelde inwilligingspercentage (20%) zitten en asielzoekers die daaronder vallen vanaf dat moment uit te sluiten van de geboden mogelijkheden tot arbeid. Deze motie heb ik ontraden. Ik heb de Tweede Kamer voorafgaand aan de stemmingen een brief gestuurd.[9] In deze brief heb ik aangegeven dat het niet mogelijk is voor hen de toegang tot de arbeidsmarkt uit te sluiten, omdat de Europese Opvangrichtlijn dit niet toestaat.[10] Het is ook niet mogelijk om op nationaal niveau per kwartaal vast te stellen welke nationaliteiten hier onder vallen, aangezien de procedureverordening uitgaat van Europese jaargemiddelden van Eurostat.[11] Daarom zal het kabinet scherp in de gaten houden in hoeverre deze groep met de nieuwe regels uit het Migratiepact feitelijk al wordt uitgesloten van de arbeidsmarkt. Voor deze groep geldt namelijk dat zij met de nieuwe wachttermijn ook na drie maanden mogen werken. Het is echter onwaarschijnlijk dat zij toegang tot de arbeidsmarkt zullen krijgen, omdat (op basis van de Procedureverordening) asielzoekers in de versnelde procedure binnen drie maanden een beslissing moeten krijgen op hun aanvraag. Bij een afwijzing binnen deze termijn zullen zij dan dus ook geen toegang krijgen tot de arbeidsmarkt, omdat de wachttermijn van drie maanden dan nog niet is verstreken. Mocht blijken dat zich de situatie voordoet dat asielzoekers die onder deze groep vallen toch regelmatig toegang krijgen tot de arbeidsmarkt, zal worden bezien welke aanvullende maatregelen hiertoe getroffen kunnen worden, en zal ik uw Kamer hierover informeren. Gelet hierop, en vanwege het belang van een spoedige inwerkingtreding van deze regelgeving, zal het ontwerpbesluit op korte termijn aan de Afdeling advisering van de Raad van State worden voorgelegd.

De Minister van Sociale Zaken en Werkgelegenheid,

J.A. Vijlbrief

---

[9] Reactie op de gewijzigde motie van het lid Ceulemans over per kwartaal vaststellen welke nationaliteiten onder de grens van het gestelde inwilligingspercentage zitten (t.v.v. 19637-3630) | Tweede Kamer der Staten-Generaal

[10] Artikel 17, eerste lid, van de (herziene) Opvangrichtlijn (Richtlijn 2024/1346) verplicht lidstaten om asielzoekers uiterlijk na zes maanden toegang te geven tot de arbeidsmarkt. Aan asielzoekers van wie hun aanvraag versneld wordt behandeld op grond van artikel 42, lid 1, onder a t/m f, van de Procedureverordening (Verordening 2024/1348) wordt geen toegang tot de arbeidsmarkt verleend. Asielzoekers uit een land met een gemiddeld inwilligingspercentage van 20% of minder komen wel in de versnelde procedure, maar op grond van artikel 42, lid 1, onder j, Pv en dus kan de toegang tot de arbeidsmarkt niet worden uitgesloten.

[11] Zie artikel 42, eerste lid, onder j, van de Procedureverordening.